ԱՐՏԱԳԱՂԹԸ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆ Է

Posted on July 26, 2012 by Keghart

Category: Opinions

Երան Գույումճեան, Ազատ Խօսք, Նիկոսիա, Յուլիս 2012

> *Հայաստանէն արտագաղթը այսօր դարձած է համազգային օրակարգի գերխնդիր, անոր ամենէն հրատապ հարցերէն մէկը, գուցէ եւ ամենէն հրատապը, քանզի՝ ի՞նչ կ'արժեն վերջապէս Արցախեան հարցի հայանպաստ լուծումը, ՀՀ պետութեան հզօրացումը..., եթէ Հայաստանը պարպուի հայութենէն, հայաթափուի....եւ ունենանք թշնամիին երազածը՝ Հայաստանը առանց հայութեան....:*

Երան Գույումճեան, Ազատ Խօսք, Նիկոսիա, Յուլիս 2012

> *Հայաստանէն արտագաղթը այսօր դարձած է համազգային օրակարգի գերխնդիր, անոր ամենէն հրատապ հարցերէն մէկը, գուցէ եւ ամենէն հրատապը, քանզի՝ ի՞նչ կ'արժեն վերջապէս Արցախեան հարցի հայանպաստ լուծումը, ՀՀ պետութեան հզօրացումը..., եթէ Հայաստանը պարպուի հայութենէն, հայաթափուի....եւ ունենանք թշնամիին երազածը՝ Հայաստանը առանց հայութեան....:*

Դեռ 2003 թուականին, մեծ բանաստեղծուհի Սիլվա Կապուտիկեան ցաւատանջ ապրումներով պիտի գրէր.« Ոչ մէկ բան այնքան ցաւալի է, ազգային աղէտի համազօր ներկայ Հայաստանի մէջ, որքան արտագաղթը որ, շատ ափսոս կը շարունակուի, ի հեճուկս հայրենի սնապարծ պետական այրերուն ինքնագովութեան եւ իրենց հեռատեսիլի (Հ-1) եռանդուն քարոզչութեան, թէ, օրէ-օր, Հանրապետութեան տնտեսական աճը մրցանիշ արագութեամբ կը բարձրանայ»:

Ու՞ր փնտռել այս հայակործան, ներքին ցեղասպանութեան համազօր երեւոյթին բացատրութիւնը. ՀՀ ընկերային-տնտեսական վատթար իրավիճակի՞ն մէջ, հոգեբարոյական ճգնաժամի՞ն, երկրին մէջ տեղ գտած փտախտի՞ն կամ կոռուպցիայի՞ն, քրէաօլիկարխիկ համակարգի անօրինականութեա՞նց, կամայականութեա՞նց եւ անարդարութեա՞նց մէջ...: Աշխատատեղերու սակաւութեա՞ն, անգործութեա՞ն, չնչին աշխատավարձի՞ն ու աղքատութեան,.....թէ՞ ասոնց քովն ի վեր, դեռեւս կան աւելի խոր պատճառներ ալ, որոնք կրնան բացատրել, թէ ինչո՞ւ հայը՝ այս բոլորէն որոշապէս եւ հասկնալիօրէն յուսալքուած, ձեռք կ'առնէ պանդխտութեան ցուպը եւ կը դիմէ օտար ափեր, իր յուսալքումին դարմանը փնտռելով հայրենալքումին մէջ:

Մեր մատը դնելով խորունկ եւ արիւնող այս վէրքին վրայ, նախ կարեւորութեամբ ընդգծելու ենք, թէ՝ մեր հանրապետութենէն ներս, այսօր անընդունելի չափերու հասած է անօրինականութեանց, անարդարութեանց եւ կամայականութեանց ծաւալը, օլիկարխիկ գերհարուստներու յղփացումն ու յոխորտանքը, անոնց պոռոտ արհամարհանքը՝ օրէնքին եւ շարքային քաղաքացիին նկատմամբ, ինչ որ անյետաձգելի եւ ճակատագրական անհրաժեշտութիւն կը դարձնէ քաղաքական-տնտեսական համակարգի բարեփոխման գերխնդիրը: Գերխնդիր մը, սակայն, որ չի լուծուիր երկրէն փախուստ տալով ու արտագաղթելով, այլ՝ յամառ ու հետեւողական պայքարով, քաղաքացիական իրաւունքներու աննկուն իրաւատիրութեամբ եւ պահանջատիրութեամբ: Ազգային արժանապատուութեամբ:

Ուշագրաւ երեւոյթ է, որ արտագաղթելու հակումը հայուն արդիւնքը եղած է նաեւ, շատ հաւանաբար, մեր դարաւոր պետականազուրկ կեանքին, դարէ-դար՝ սելճուք, մոնղոլ, թաթար եւ այլ արշաւանքներ տեսած, անոնց աւերիչ հետեւանքները կրած, կամովին կամ բռնի տեղահանութեանց ենթարկուած ժողովուրդի մը հոգեբանական վիճակին, որ սերունդէ-սերունդ փոխանցուած ու արմատացած է կարծէք նոյնինքն մեր էութեան մէջ...: Անապահով կեանքէ մը հալածական, հայը միշտ ալ այլ տեղերու մէջ որոնած է իր ապահովութիւնը: Արտագաղթն ու տեղաշարժը անբաժան եղած են իր կեանքէն եւ անջնջելի, վիրաւոր հետք մը թողած են իր հաւաքական խորունկ հոգեբանութեան մէջ...:

Զուգահեռաբար, արտագաղթելու եւ տեղաշարժելու հոգեբանական այս հակումին սատարած են վստահաբար մեր ներքին անկազմակերպուածութիւնը,անտիրականութիւնը, անիշխանութիւնը...., հողին կարչած մնալու գիտակից հայրենասիրութեան պակասը: Օտարամոլութիւնը:

Պատմութեան ընթացքին, եղած են պարագաներ, երբ հայը նախընտրած է օտարին լուծը՝ հայ իշխանաւորին լուծէն, օտարին բռնապետութիւնը՝ հայուն բռնապետութենէն,...օտարին ծառայելը՝ հայուն ծառայելէն: Պիտի ընդունի՞նք որ մեր մէջ օտարամոլութիւնը աւերներ գործած է դարերու ընթացքին եւ կը գործէ ալ շարունակաբար՝ Հայաստանի Հանրապետութենէն ներս եւ Սփիւռքի տարածքին: Օտարին մշակոյթը, կարգն ու սարքը գերադասելու եւ մերինը ստորադասելու այս տխուր հակումին ի՞նչ անուն տալ արդեօք....: Այսօր քանիներ՝ հայրենիքին մէջ մնալով հանդերձ, նիհիլիստօրէն կը վերաբերին հայ ազգային արժէքներուն ու մշակոյթին, մեր լեզուին ու պատմութեան, տակաւին՝ հայրենի բնութեան՝ անտառ ու պուրակին, հող ու ջուրին հետ....պատմական, մշակութային յուշարձաններուն հետ...., ոգեպէս պարպուած ըլլալով հայութենէ ու հայկականութենէ: Նմանները կարելի չէ՞ համարել հոգեպէս արդէն իսկ արտագաղթած հայեր...:

Իմ խորին համոզումով, այստեղ վճռորոշ դերակատութիւն է վերապահուած ազգային լիարժէք դաստիարակութեան: Այն դաստիարակութեան՝ որ նախանձախնդիր ըլլայ

իրա՛ւ հայրենասիրութեան որակի, հայոց հողի անփոխարինելիութեան գաղափարի, պետական մտածողութեան, քաղաքացիական բարձր գիտակցութեան, բարոյական-հոգեւոր արժէքային համակարգի կերտումին, հայոց լեզուի անաղարտ ու անխաթար պահպանման ու տարածման՝ հեռուստացոյցէն ու մամուլէն մինչեւ ցուցանակներն ու գովազդները…., հայ մշակոյթի, բարոյական աւանդական արժէքներու կենսունակ փոխանցման սերունդէ-սերունդ, որոնք կը սահմանեն հայու մեր տեսակը եւ ազգային մեր բուն էութիւնն են՝ յատկապէս մեր ժամանակներու համաշխարհայնացման համահարթեցումին եւ ամբողջատիրութեան դէմ: Նմանապէս, ազգային այն դաստիարակութեան՝ որ նախանձախնդիր ըլլայ մեր սերունդները դաստիարակելու որպէս իր պատմական իրաւունքներուն համար մարտնչող ՊԱՀԱՆՋԱՏԷՐ ազգ, որ սրբազան ԴԱՏ մը ունի հետապնդելու…:

Որոշապէս, ազգային դաստիարակութեամբ եւ ոգիով թրծուած սերունդն էր որ կրցաւ իր արեան գնով ազատագրել հայրենի Արցախը, դարակազմիկ յաղթանակի մը հպարտութիւնը պարգեւելով համայն հայութեան, զայն ներբազատելով ի մասնաւորի զոհի նուաստացուցիչ հոգեբանութենէն…: Այսօր նորովի եւ ազգային-պետական-հասարակական բոլոր հնարաւոր միջոցներով ամրապնդուելու է ԱԶԳԱՅԻՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ընդդէմ օտարոտի կեղծ ու խորթ բարքերուն, ոսկէ հորթի ստապատիր արժէքներուն…:

Այլապէս, ինչպէ՞ս բացատրել թէ՝

-Ինչու՞ պարկեշտ հայուհիներ, որոնք ժամանակին «թուրքի ձեռքով չբռնաբարուելու համար Եփրատն են նետուեր», այսօր իրենց մարմինը կը վաճառեն թուրքին…

-Ինչու՞ հայ երիտասարդը, լքելով իր պապենական հողն ու օճախը, փախուստ կու տայ բանակէն, օտար հորիզոններուն անձնատուր….

-Ինչու՞ երիտասարդ զոյգեր, հեռանալէ ետք հայրենի բնօրրանէն, այնքան շուտ կը ձգտին ընտելանալու օտարին բարքերուն, սովորութիւններուն ու լեզուին…, կը նախընտրեն շատ շուտով ձուլուիլ օտարներուն մէջ, քան պայքարիլ եւ հայ մնալ թէկուզ օտարութեան մէջ…:

-Ինչու՞ արտագաղթողներուն մէջ զգալի թիւ մը կը կազմեն անոնք, որ նիւթապէս քիչ թէ շատ ապահովուած են եւ չունին հացի ու ապրուստի խնդիր…:

Դեռեւս կարելի է երկարել այս հարցադրումներուն շարքը…: ԱԶԳՈՎԻՆ ՉԳԱՍՏԱՆԱԼ Է ՊԷՏՔ վերջապէս: Պիտի մոռնա՞նք այն անհերքելի ճշմարտութիւնը, զոր մեր մեծ բանաստեղծ-մտածող Պարոյր Սեւակը բանաձեւեց այնքան իմաստալից կերպով, որպէս Պատգամ ուղղուած ներկայ եւ գալիք սերունդներուն՝ «Օտարութեան մէջ ազատ ապրելն էլ, ա՛յլ գերութիւն է»: Կամ յիշենք Վազգէն Շուշանեանի հետեւեալ խորիմաստ խորհրդածութիւնը, կամ աւելի ճիշդ ցաւատանջ յորդորը ուղղուած բոլոր սերունդներուն.-

«Հայոց Ազգ, քայլերդ դուրս մի՛ նետեր այս աւանդակներէն, այս ծործորներէն ու այս խոպան հողերէն: Եթէ նոյնիսկ բազուկներդ չկրցան հրացան բռնել, մագիլներովդ ճանկէ արդարութիւնդ, եթէ նոյնիսկ ստիպուած ըլլաս, անգամ մը եւս ողնայարդ ծռել, ողջ հասակովդ ինկիր մեր կարմիր հողերուն վրայ: Աւելի լաւ է սողալ այստեղ՝ քան թէ գլուխ ցցել ուրիշին սահմաններուն վրայ: Ո՛չ մէկ նոր ելք այլեւս այս հողերէն: Ճակատագիրդ հոս է եւ սրբութիւնդ հոս, վասնզի հոսկէ է միայն, որ վաղը բոլոր փառքերը կրնան արթննալ եւ բոլոր ցորենները բարձրանալ, գեղուղէշ, բոլոր ակօսներէն...»:

Արտագաղթող բազմութիւնները պիտի լսե՞ն երբեւէ այս խորիմաստ ՍԹԱՓՈՒՄԻ ԽՕՍՔԵՐԸ, թէ՝ պիտի ի կատար ածեն թուրքին երազը....քանզի

«ԱՐՏԱԳԱՂԹԸ ՄԵՐ ՀՈՂԻ ԻՆՔՆԱԿԱՄ ՁԻՋՈՒՄՆ Է ԹՈՒՐՔԻԱՅԻՆ»: